

УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС, КРИМИНАЛИСТИКА

УДК 343.98

ЗБРОЯ: КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Денис АНДРЕЄВ,

аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін
Харківського національного університету внутрішніх справ

АНОТАЦІЯ

У статті аналізується поняття «зброя» і її ознаки. Основним призначенням зброї визнається заподіяння ушкоджень здоров'ю аж до смерті людині або тварині. Наведені визначення зброї, які запропоновані криміналістами і сформульовані в нормативних актах. Автор на підставі аналізу кримінального кодексу України виокремлені три групи злочинів, пов'язаних із зброєю: норми, де зброя є предметом злочину; норми, в яких зброя є засобом вчинення злочинів; норми, в яких зброя є кваліфікуючою ознакою правопорушення. Підкреслюється необхідність прийняття загального закону про зброю, який регламентував би поняття зброї і її обіг.

Ключові слова: зброя, ознаки зброї, види зброї, предмет злочину.

WEAPON: CRIMINALISTIC AND CRIMINAL-LEGAL ASPECT

Denys ANDRIEIEV,

Postgraduate Student at Department of Criminal-Legal Disciplines
Kharkiv National University of Internal Affairs

SUMMARY

The article analyzes the concept of «weapons» and its main features. The main purpose of weapons is to inflict damage to health until death of a person or animal. The definitions of weapons proposed by criminologists and formulated in normative acts are given. The author, based on the analysis of the Criminal Code of Ukraine, identified three groups of crimes related to weapons: the norms where weapons are the subject of a crime; norms in which weapons are a means of committing crimes; norms in which the weapon is a qualifying element of the offense. It emphasizes the need to adopt a law on weapons, which would regulate the concept of weapons and its traffic.

Key words: weapons, signs of weapons, types of weapons, subject of crime.

Постановка проблеми. У структурі злочинності в Україні особливе місце займає незаконний обіг зброї, боєприпасів і вибухових речовин, що є одним із факторів, які суттєво ускладнюють сучасну криміногенну ситуацію. Так, статистичні дані свідчать, що протягом 2013 р. в Україні було зареєстровано 6929 кримінальних правопорушень щодо незаконного поводження зі зброєю; у 2014 – 7228, а у 2015 – 7409, 2016 – 7598 [1]. Спостерігається невинне зростання кількості зареєстрованих злочинів цієї категорії, і це з урахуванням того, що з 2014 року за об'єктивних причин не реєструються правопорушення, що вчиняються на території АР Крим та частині Донецької і Луганської областей. Суспільна небезпека незаконного обігу зброї полягає у створенні «сприятливих умов» для скоєння більш тяжких злочинів. Останні роки характеризуються високим рівнем злочинів, що вчинені із застосуванням зброї. В умовах сьогодення збільшення арсеналу зброї в країні призводить до її використання як знаряддя під час скоєння вбивств, розбоїв, грабежів, хуліганства, нанесення тілесних ушкоджень, масових заворушень, терористичних актів та інших тяжких і особливо тяжких злочинів. І ці «війни» відбуваються практично в кожному регіоні України: від східних до західних її рубежів. За даними МВС, в Україні у 2016 році вилучено 2781 одиницю зброї та вибухівки, серед якої: 4 гранатомети, 2 кулемети, 40 автоматів, 176 карабінів та гвинтівок, 250 пістолетів, 608 обрізів, 1,5 тис. одиниць саморобної зброї, 426 гранат, 116,7 тис. набойів, 738 кг вибухових речовин та 678 кг порохи [2].

Проблемам протидії незаконному обігу зброї приділяють увагу криміналісти, кримінологи, представники кримінального права та інші правники. Серед вітчизняних та закордонних вчених, в роботах яких розглядаються різні аспекти вказаних проблем, – Р.С. Белкін, П.Д. Біленчук, В.В. Бірюков, В.Ю. Владимиров, Д.А. Корєцький, А.В. Кофанов, В.М. Плєскачевський, В.А. Ручкін, М.В. Салтевський, Є.М. Тихонов та інші правники. Серед багатьох питань, які потребують теоретичного осмислення та практичного розв'язання, одним з основних є з'ясування власне поняття зброї. Чинне законодавство, спеціальні та довідкові видання не дають єдиного уявлення щодо сутності зброї. Численні спроби формулювання терміна «зброя» зробили у своїх роботах вчені криміналісти та кримінологи. Проте викладені в них визначення мають розбіжності й не повною мірою розкривають зміст цього поняття.

Метою статті є дослідження проблем сучасного українського законодавства та криміналістичної техніки щодо поняття та сутності зброї, які вимагають наукового та правового вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Визначення поняття «зброя» на сьогодні залишається досить дискусійним. Незважаючи на наявність цілого ряду праць, присвячених зброєзнавству, залишається відкритим питання щодо суті зброї в широкому розумінні. Чітке визначення цього терміну важливо як для встановлення адміністративних правопорушень, так і кримінальних проваджень, оскільки в дис-

позиції низки статей Кримінального кодексу (далі – КК) України міститься вказівка на зброю.

Одне з перших визначень зброї запропонував Г. Гросс: «Зброя (в загальному розумінні) – все, що тільки може бути застосовано як для особистого захисту, так і для нападу на іншого, хоча призначення цього предмета було зовсім іншим» [3, с. 569]. Таким ж чином висловлюються Є.М. Тихонов [4, с. 44] та М.В. Салтєвський [5, с. 104]. У даному випадку за ознаку зброї прийнята ситуація її застосування – «напад» чи «захист», а не самі властивості зброї. Р.С. Белкін пише, що «зброя – загальна назва пристроїв та засобів ураження (знищення) живих істот, техніки та споруд» [6, с. 50]. У цьому формулюванні за ознаку зброї вибрана ціль її використання. Такої ж думки дотримуються О.Р. Росинська та Т.В. Авер'янова, які зброєю вважають пристрій і предмети, конструктивно призначені для ураження живої та іншої цілі [7, с. 276]. У військовому аспекті об'єднується обидві наведені ознаки зброї, котра розглядається як загальне позначення всіх пристроїв і засобів, що застосовуються під час нападу або захисту (оборони) для ураження противника, його техніки і споруд [8, с. 124]. Подібне трактування зброї пропонує В.В. Бірюков, доповнюючи визначення галуззю застосування зброї, якою вважає предмети і пристрої, спеціально виготовлені і призначені для ураження (знищення або пошкодження) цілі в бою, на полюванні, під час проведення спортивних змагань, а також для активної самооборони [9, с. 19]. Зазначимо, що «уражати» означає ранити, убивати, пошкоджувати що-небудь [10, с. 472]. Таким чином, застосування зброї приводить до ушкодження здоров'я аж до смертельного результату.

В.М. Плєскачевський вказує, що «зброя в криміналістиці – це матеріальний засіб індивідуального застосування, конструктивно і функціонально призначений для нанесення летальних пошкоджень людині чи тварині, а також спеціального руйнування перешкод» [11, с. 310]. Слід зауважити, що вчений відносить до зброї тільки засоби індивідуального застосування і ігнорує наявність зброї масового знищення, артилерійських, ракетних та інших установ, які не можна назвати індивідуальними, але такі, що піддаються судово-експертному дослідженню [12]. Навпаки, В.С. Шаповалова безмежно розширює поняття зброї, включаючи до неї «предмети або пристрої, що поміж інших використовують сили природи, в тому числі тварин, мікроорганізми (віруси, мікроби і пр.)» [13, с. 360]. В.В. Владімиров звертає увагу на широкий спектр дії зброї, яка «забезпечує фізичний, хімічний, біологічний і інший вплив, тобто є засобом знищення або виведення з ладу (ураження) живої сили і матеріально-технічних ресурсів противника» [14, с. 332]. В.А. Ручкін [15, с. 18], С.А. Степура [16, с. 70] підкреслюють, що матеріальний засіб, який відносять до категорії зброї, повинний бути не тільки конструктивно і функціонально призначений для нанесення летальних ушкоджень людині або тварині, але й реальну придатність вражаючих факторів (джерел енергії), що використовуються в зброї, в принципі приводити до летального результату або руйнації перешкод, інших об'єктів неживої природи. Слід уточнити поняття «перешкоди», оскільки їх руйнація може здійснюватися не тільки зброєю, але й звичайними інструментами.

Більшість вчених сходяться на тому, що всім видам зброї властива основна характеристика, або безпосереднє цільове призначення – нанесення ушкоджень аж до смертельних людині, тваринам й додатково – знищення природних утворень або антропогенних (грец. *anthropos* – людина, *genesis* – походження) споруд. На відміну від інших випадкових предметів, які можуть бути використані для нападу або захисту, зброя спеціально виготовляється з метою нанесення ушкоджень. Саме цільове призначення досить

часто впливає на конструктивні особливості конкретних видів зброї і технологію її виготовлення.

Підсумовуючи проведений огляд криміналістичної літератури, можна виділити ряд суттєвих ознак зброї, а саме:

- зброя є об'єктом матеріального світу у вигляді монолітних предметів, конструкцій, пристроїв, матеріалів, речовин, хімічних сполук, біологічних істот та ін.;

- зброя створюється лише в результаті цілеспрямованої діяльності людини;

- основане призначення зброї – спричинення ураження аж до летальних живої цілі. Руйнівний вплив на флору, фауну, об'єкти неживої природи (природні і штучні) є факкультативною ознакою зброї;

- об'єкт, що використовується як зброя, повинен бути не тільки розроблений (сконструйований) і виготовлений, але й придатний для виконання свого призначення.

У літературі зазначається, що становлення та розвиток понятійного апарату в галузі криміналістичного зброєзнавства, наявність загальних положень у сучасній криміналістичній термінології щодо зброї, розробка криміналістичної оцінки віднесення об'єктів різної природи до зброї потребують удосконалення норм кримінального законодавства України щодо обігу та використання зброї [17, с. 158]. Розглянемо категорію «зброя» через призму кримінально-правового складу злочину.

Слід відзначити багатозначність видів зброї та похідних від неї понять, які використовуються в КК України. Детальний аналіз норм кримінального права, так чи інакше пов'язаних зі зброєю, дозволяє умовно розділити їх на три основні групи. Першу групу складають кримінально-правові норми, в ознаках складів злочинів яких в якості одного з обов'язкових елементів вказується вогнепальна, холодна чи інша зброя, боєприпаси, вибухові пристрої, вибухові речовини та ін.: статті 201, 262, 263, 263¹, 264, 265¹, 267, 269, 410, 411, 412, 413, 414, 440 КК України. Зброя, яка наводиться безпосередньо в диспозиції норми, є конкретним предметом злочину, характеризує об'єкт злочину і для правильної кваліфікації кримінального правопорушення повинна бути обов'язково встановлена [18, с. 93–94]. Другу групу складають кримінально-правові норми, в ознаках складів злочинів яких зброя є засобом вчинення злочинів, не пов'язана з об'єктом посягання, а виступає як ознака об'єктивної сторони злочину. У цих правопорушеннях характерним є передбачена законодавцем можливість використання різних видів зброї під час вчинення злочинів: статті 36, 113, 146, 194, 195, 258, 266, 282, 294, 296, 331, 347, 352, 365, 378, 393, 399, 404, 405, 406, 424, 439 КК України. Третю нечисленну групу утворюють кримінально-правові норми, що передбачають кримінальну відповідальність за різні злочини, в яких серед ознак складу немає будь-яких вказівок на обов'язкову або можливу наявність зброї як предмету або засобу вчинення злочину, але факкультативно містять посилання на зброю, озброєність, які є кваліфікуючою ознакою правопорушення: статті 257, 260, 261, 408, 429, 446 КК України.

Цілком очевидно, що найбільш важливо розкрити поняття зброї щодо першої групи норм, оскільки, по-перше, вона є предметом й обов'язковим елементом складу вказаних злочинів, по-друге, поняття зброї та озброєності в нормах другої та третьої груп є похідними від першої. Відомо, що предмет злочину – це будь-які речі матеріального світу, з певними властивостями яких закон про кримінальну відповідальність пов'язує наявність у діях особи ознак конкретного складу злочину [18, с. 93]. Звідси впливає важливе значення чіткого визначення властивостей, ознак матеріальних об'єктів, які потрапили в орбіту кримінального судочинства і можуть бути визначені як зброя. Підкреслимо, що складність правової кваліфіка-

ції подій, пов'язаних з обігом зброї, полягає в тому, що, на відміну від більшості країн пострадянського простору, в Україні відсутній загальний закон щодо зброї. Досліджуючи нормативні джерела, можна знайти визначення поняття зброї в Модельному законі «Про зброю», де в ст. 1 зазначено, що «зброя – пристрої та предмети, конструктивно призначені для ураження живої або іншої цілі і подачі сигналів» [19]. Вказівка на подачу сигналів визиває заперечення, оскільки не є основним призначенням зброї. У ст. 1 останнього проекту Закону України «Про цивільну зброю та боеприпаси», який подано на розгляд до Верховної Ради України, сформульовано визначення: «Зброя – пристрій або предмет, спеціально сконструйований або пристосований для знищення, ураження, ушкодження або заподіяння іншого руйнівного впливу на живі чи іншого роду об'єкти та цілі» [20]. З метою уточнення визначення зброї стосовно завдань кримінального права Пленум Верховного Суду України дає певні уточнення щодо поняття зброї, вказуючи, що основною характерною ознакою є її призначення – ураження живої цілі, знищення чи пошкодження оточуючого середовища» [21, п. 3]. Таким же чином автори науково-практичного коментаря КК України розуміють під зброєю «предмети (пристрої), які мають спеціальне призначення для знищення живої та іншої цілі» [22, с. 254].

Відсутність в Україні закону про зброю створює численні труднощі в слідчій та судовій практиці і змушує правозастосовників звертатися до міжнародних документів, інших вітчизняних законів і підзаконних актів, в яких йдеться про різні види зброї. Основними керівними нормативними документами, що регламентують обіг зброї та наводять її визначення, є міжнародні конвенції, до яких приєдналась Україна [23], деякі Закони України [24], Постанова Кабінету Міністрів України [25], Постанови Пленуму Верховного Суду України [21, 26], Положення про дозвільну систему [27], Інструкція Міністерства внутрішніх справ України [28], Інструкція Міністерства екології та природних ресурсів України [29] та ін. Поняття зброї в залежності від норми права трактується по-різному – від вузького значення – вогнепальної чи холодної зброї – до, наприклад, реактивної чи ракетної техніки, що є на озброєнні військової частини [22, с. 949]. Особливим видом зброї є зброя масового знищення, яка включає токсичні хімікати, хімічну, біологічну (бактеріологічну), ядерну зброю [30].

У криміналістиці та кримінальному праві наводиться розгалужена класифікація зброї в залежності від різноманітних підстав. Так, зброя класифікується за галуззю використання чи цільовим призначенням, природою або способом застосування (ураження), способом виробництва, способом та механізмом заряджання, довжиною ствола, калібром, кількістю стволів та патронів, конструкцією каналу ствола, наявністю (відсутністю) додаткового обладнання, ступенем типовості та пр. Аналізуючи норми, де зброя та аналогічні їй засоби є предметом злочину, законодавець вказує такі їх види:

- зброя (ст. ст. 201, 410, 411, 412, 413, 414 КК України);
- вогнепальна зброя (ст. ст. 263¹, 264 КК України);
- вогнепальна зброя, крім гладкоствольної мисливської зброї (ст. ст. 201, 262, 263 КК України);
- вибухові речовини (ст. ст. 201, 262, 263, 263¹, 267, 269, 410, 414 КК України);
- вибухові пристрої (ст. ст. 262, 263, 263¹ КК України);
- бойові припаси (ст. ст. 262, 263, 263¹, 264, 410, 411, 412, 413, 414 КК України);
- бойові припаси, крім боеприпасів до гладкоствольної мисливської зброї (ст. 201 КК України);
- кинджали, фінські ножі, кастети чи інша холодна зброя (ст. 263 КК України);

– ядерний вибуховий пристрій, пристрій, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію (ст. 265¹ КК України);

– зброя масового знищення (ст. 440 КК України);

– бойові речовини (ст. 410 КК України).

Природа зброї та предметів, що становлять підвищену небезпеку для оточення, полягає в тому, що вони є джерелами підвищеної небезпеки для життя і здоров'я людей, майна та довкілля. Ця внутрішня, притаманна їм здатність ушкодження людей та тварин, знищення чи пошкодження навколишнього середовища, тобто володіння уражаючим ефектом, є їх об'єктивною та основною ознакою. Ми підтримуємо висловлювання правників, що норми КК України щодо зброї потребують удосконалення, адже це пов'язано з низкою сучасних експертних, адміністративно- та кримінально-правових понять щодо призначення зброї, вимог та критеріїв до зброї, її класифікації, видової належності, права власності на види зброї, правил придбання, користування, реєстрації, умов збереження, видачі дозволу, порядку застосування, прав та обов'язків власників різних видів зброї, нелегального обігу зброї та ряду інших питань [31, с. 15].

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна надати таке загальне визначення: зброя – це об'єкти (предмети, пристрої, матеріали, речовини, хімічні сполуки, біологічні істоти), які спеціально розроблені, виготовлені та придатні для заподіяння ушкоджень аж до смертельних людям чи тваринам, а також руйнування природних утворень або антропогенних споруд. Наведене поняття в силу особливого правового статусу має пріоритетне значення в повсякденній практичній діяльності державних органів в регулюванні питань володіння, застосування, обігу зброї, встановлення адміністративних правопорушень, розслідування кримінально-караних діянь. Важливим кроком у напрямку вдосконалення діяльності правоохоронних органів в протидії незаконному обігу зброї, запобіганні та розслідуванні злочинів, вчинених із використанням зброї, повинна стати розробка і прийняття вітчизняного закону щодо зброї, який би регламентував поняття зброї й порядок її обігу.

Список використаної літератури:

1. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення. Генеральна прокуратура України [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=110381&libid=100820.
2. Кількості вилученої зброї вистачило б на невелику війну [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://obozrevatel.com/news/kilkosti-viluchenoj-tsqqprich-zbroj-vistachilo-b-na-neveliku-vijnju-mvshtm/> / 20.01.2017.
3. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики / Г. Гросс. – М. : ЛексЭст, 2002. – 1088 с.
4. Теоретические и методологические основы судебно-баллистической экспертизы: пособие / под ред. Х.М. Тахо-Годи. – М. : ВНИИСЭ, 1984. – Вып. 1, 2.
5. Специализированный курс криминалистики / под ред. М.В. Салтеевского. – К. : КВШ МВД СССР, 1987. – 384 с.
6. Белкин Р.С. Криминалистика. Краткая энциклопедия / Р.С. Белкин. – М. : Большая Российская энциклопедия, 1993. – 111 с.
7. Энциклопедия судебной экспертизы / под ред. Т.А. Аверьяновой, Е.Р. Россинской. – М. : Юристъ, 1999. – 552 с.
8. Советская военная энциклопедия. В 8 т.: Т. 6. – М. : Воениздат, 1978. – 671 с.
9. Бирюков В.В. Криминалистическое оружиеведение: пособие / В.В. Бирюков. – Луганск : СПД Резников В.С., 2013. – 256 с.
10. Словник української мови. В 11 т.: Т. 10. – К. : Наукова думка, 1979. – 658 с.

11. Плескачевский В.М. Оружие в криминалистике: понятие и классификация / В.М. Плескачевский. – М. : Спарк, 2001. – 343 с.

12. Экспертиза зброї та слідів і обставин її використання : Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8.10.1998 № 53/5; в редакції Наказу Міністерства юстиції від 27.07.2015 № 1350/5.

13. Шаповалова В.С. Поняття зброєделіктики як базисного часткового вчення криміналістики / В.С. Шаповалова // Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». – 2013. – Т. 26(65). – № 2-2. – С. 359–367.

14. Курс криминалистики: В 3 т. Т. 1 Общетеоретические вопросы. Криминалистическая техника. Криминалистическая тактика / под ред. О.Н. Коршуновой и А. А. Степанова. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2004. – 683 с.

15. Ручкин В.А. Оружие и следы его применения. Криминалистическое учение / В.А. Ручкин. – М. : Юрлитинформ, 2003. – 352 с.

16. Степура С.А. Співні питання визначення зброї у криміналістиці / С.А. Степура // Криміналістичний вісник. – 2011. – № 1(15). – С. 66–71.

17. Гришак С.В. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами: соціальна обумовленість, стан, тенденції та необхідність змін / С.В. Гришак, Г.В. Олійников, В.В. Лень // Право і суспільство. – 2014. – № 6-2. – Ч. 3. – С. 155–161.

18. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; за ред. професорів В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – Харків : Юрінком Інтер. – Право, 2002. – 416 с.

19. Об оружии: Модельный закон: Принят на 10 пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ (Постановление № 10-11 от 6.12.1997): [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_a16.

20. Про цивільну зброю і боеприпаси : проект Закону України № 1135-І від 10.12.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52809.

21. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 3.

22. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар. У 2 т. Т. 2: Особлива частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – Харків : Право, 2013. – 1040 с.

23. Конвенция о запрещении разработки, производства и накопления запасов бактериологического (биологического) и токсинного оружия и об их уничтожении от 10.04.1972; Европейская конвенция о контроле за приобретением и хранением огнестрельного оружия частными лицами от 28.06.1978; Конвенция про маркування пластичних вибухових речовин з

метою їх виявлення від 01.03.1991; Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993; Протокол проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боеприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 31.05.2001.

24. Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення: Закон України від 23.12.2004 № 2288-IV / Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2005. – № 6. – Ст. 138; Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 № 39/95-ВР / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 12. – Ст. 81; Про дозвілну діяльність у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 11.01.2000 № 1370-XIV / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 9. – Ст. 68.

25. Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення: постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 № 1807.

26. Про судову практику у справах про хуліганство: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 № 10.

27. Положення про дозвілну систему: постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576.

28. Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.1998 № 622.

29. Інструкція про порядок вилучення та передавання на зберігання до органів внутрішніх справ вилученої у порушників природоохоронного законодавства вогнепальної та іншої зброї і боеприпасів: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 31.03.2003 № 56/М.

30. Гедиев М.Ш. Понимание оружия массового поражения в уголовном праве / М.Ш. Гедиев, Р.А. Пыхтин. – Общество и право. – 2011. – № 3(35). – С. 194–197.

31. Біленчук П.Д. Зброезнавство: правові основи обігу вогнепальної зброї / П.Д. Біленчук і др. ; за ред. П.Д. Біленчука. – К : Міжнародна Агенція «BeeZoone», 2004. – 455 с.

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Андрєєв Денис Вікторович – аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Andriev Denys Viktorovych – Postgraduate Student at Department of Criminal-Legal Disciplines Kharkiv National University of Internal Affairs

den-denisov-1984@mail.ua